

FÖRDOMAR OM FÖRDOMAR

ALLA BÄR VI PÅ FÖRDOMAR. ETT FÖRSTA STEG PÅ VÄGEN MOT ETT BÄTTRE LEDARSKAP ÄR ATT ÖKA MEDVETENHETEN OM DESSA OCH INSPIRERA ANDRA ATT TÄNKA NYTT.

Jag erkänner. Jag har fördomar. Jag har dessutom en fördom om att vi alla bär på någon form av fördomar.

Vilka fördomar bär du på? Hur påverkar det dig i ditt agerande som chef? När du rekryterar? Delegerar? Befordrar? Beslutar?

Hur ser du på tjocka, snygga, unga, utländska, roliga eller negativa kollegor? Kanske känner du igen några av de här fördomarna?

”Statistik är tråkigt.”

”En dyslektiker kan inte bli chef.”

”Privata sektorn har bäst chefer.”

För att bli bra chefer anser jag att vi

måste bli mer medvetna om våra egna fördomar och andras. Annars riskerar vi att agera på ett sätt som istället får motsatt effekt och gör att fördomarna blir sanna, självuppfyllande profetior.

Går jag runt och tror att människor i gula kläder är idioter så kommer jag bemöta dem på ett mer kritiskt sätt, och de kommer i sin tur få svårt att göra ett bra jobb. Och vips har min fördom blivit besannad.

LÅT OSS TÄNKA ANNORLUNDA. Först att statistik kan vara roligt.

Tänk er en liten man som inte har så långt kvar till pensionen. Han är lite tunn-

AV MALIN TROSSING

hårig, bär glasögon och en något för stor kavaj. Han älskar att prata statistik. Det kan handla om allt från HIV till nedskräpning eller jordens befolkningsökning. Visst kan det vara intressant, säger säkert några av er, men inte i tv, på bästa sändningstid, en fredagkväll. Där går gränsen, vi vill ju inte somna redan klockan 21.

visade dem alla hur fel de hade!

Nu ska vi utgå från att det kan vara en tillgång att vara dyslektiker.

Tänk dig en liten kille som är sämst i klassen på att läsa och skriva. Han har dyslexi och det går inte en dag utan att han gör fel i skolan. Kan man ha 150 poäng på ett prov så är han nöjd om han har 62 poäng.

”UNDERSÖKNINGEN VISADE ATT OFFENTLIGA CHEFER ÄR SMARTARE ÄN DE I DET PRIVATA NÄRINGSLIVET.”

Hans Rosling är hans namn och i vintras var han gäst hos Skavlan. Där gjorde Rosling ett fantastiskt inspirerande framträdande tillsammans med världens viktigaste uppfinning, tvättmaskinen.

JAG VÅGAR PÅSTÅ ATT Hans är väl medveten om alla de fördomar som finns kring både honom och ämnet statistik. Men han har också hittat sitt sätt att inte låta det bli en självuppfyllande profetia.

I en dokumentär om Hans Rosling som gick i våras på SVT visades bland annat inslag från några olika föreläsningar han haft. I en av dem pratade Hans om att det omöjliga är möjligt, och visade upp statistik för att förstärka sitt budskap.

Ni ser den lilla mannen framför er. Plötsligt händer något. Han sliter av sig skjortan och under den har han ett coolt svart linne. Han berättar för publiken att det omöjliga faktiskt är möjligt. Därefter går han och hämtar ett svärd, och slukar det. Det omöjliga var möjligt!

Det var nog inte en enda person i publiken den dagen som inte hade fördomar om Hans Rosling och svärdslukning. Och han

Visst, tänker ni nu, den här killen kanske klarar sig i livet. Men ett chefsjobb blir ju svårt att ha om han inte ens kan läsa och skriva.

Den lilla pojken är i dag vuxen och heter Pigge Werkelin. Han var en av de chefer som jag intervjuade i min bok om hur vi får modigare ledare. Pigge har bland annat startat lågprisflyg, varit vd för en stor gotländsk semesteranläggning och äger en campingverksamhet. Dessutom har han gett ut en bok och skall åka ut i rymden.

Själv ser han dyslexin som en tillgång – en av de viktigaste anledningarna till att han är där han är i dag. Han har ägnat hela sin skoltid till att lära sig att göra fel och hantera misslyckande, en nödvändighet för att våga som chef.

I DETTA NUMMER ÄR temat offentlig verksamhet och jag hade en rätt bra bild av vad denna text skulle handla om. Det var bara några detaljer jag ville kontrollera på nätet. Sagt och gjort, jag googlade på ”chef offentlig verksamhet” och blev förvånad när jag fick fatt på en relativt ny undersökning där man kommit fram till att höga

chefer inom offentlig sektor är smartare än de i den privata sektorn. ”Kan det verkligen stämma?”, tänkte jag, inte alls styrd av mina egna fördomar, och läste vidare:

”Ledare på exekutiv nivå i den offentliga sektorn visade sig helt enkelt ha en högre generell begåvning jämfört med sina kollegor på motsvarande nivå i privat sektor.”

Det var HR-konsultbolaget Source som gjort en undersökning bland 558 chefskandidater inom den privata och offentliga sektorn mellan år 2007 och 2009. Man hade testat en rad olika faktorer som till exempel generell begåvning och personlighet.

Undersökningen visade att offentliga chefer är smartare än de i det privata näringslivet. Slutsatsen var att det beror på att när dessa chefer en gång klev in i arbetslivet så var det fint att tjäna samhället och därmed lyckades man locka till sig de bästa kandidaterna.

UTMANINGEN FRAMÖVER är att inspirera fler till att jobba mot allas våra fördomar, så att barn med dyslexi förstår att de också kan, så att de som brinner för ett udda ämne når ut till en större publik men framförallt så att den offentliga sektorn får tillbaka sin status och därmed kan locka till sig de bästa cheferna även i framtiden.

Avslutningsvis kan det vara på plats att komma med ett tips om det här med chefernas begåvning. Lagom är nämligen bäst. Jenny Åkerman, ordförande i Mensa, säger i en intervju att de chefer som har högst löner ligger omkring 117 i IQ (kravet för att komma med i Mensa är IQ 131).

De är tillräckligt begåvade för att kunna analysera och styra, samtidigt som de är tillräckligt stimulerade och nöjda med sitt jobb.

